

Baráti szeretet és kölcsönös érdeklődés

Jugoszláv szakszervezeti delegáció Magyarországról — Közös hajlandóság az együttműködésre — Tervezet a kapcsolatok kiszélesítésére Szeged és Szubotica szakszervezetei között

A jugoszláv szakszervezeti küldöttséget a szegedi iskolágyerekek virággal köszöntötték

(Liebmann Béla felvétele)

Lapunk hírlát adta, hogy a közelmúltban a Szakszervezetek Megyei Tanácsa vendégeként néhány napot hazánkban, Szegeden töltött a Szubotica Szakszervezeti Tanács négytagú delegációja és tanulmányozta a magyar szakszervezeti életet, az üzemek szociális körülményeit és a szakszervezetek politikai munkáját. Mielőtt a küldöttség visszautazott, tagjai nyilatkoztak lapunk munkatársának magyarországi tapasztalataikról és a Szakszervezetek Megyei Tanácsával egyetértésben rögzítették a két szakszervezeti fórum kapcsolatának kiszélesítésére vonatkozó, közösen összeállított tervezetet.

A küldöttség tagjainak hazánkban szerzett benyomásait és tapasztalatait Kolic Grga elvtárs, a delegáció vezetője foglalta össze, Elmondotta, hogy

itt-tartózkodásuk ideje alatt megkülönböztetett figyelmességet és forró testvériséget élveztek mindenütt, amerre megfordultak.

A delegációra nagy hatással voltak a munkásokkal folytatott őszinte beszélgetések, amelyekből baráti szeretet és kölcsönös érdeklődés áradt.

Az egyszerű munkások háttalan munka- és életkedve és a készség, amivel a társadalmi problémákat, erőfeszítést nem kímélve, megoldják, mély nyomokat hagytak a küldöttségben.

Megállapította, hogy Magyarországon a szakszervezetek különösen az emberekről való gondoskodásra és a kulturális nevelőmunkára fordítják erejüket s ezek a tapasztalatok nagyon fontosak az ő további munkájukhoz.

— Igyekezünk megismerni az önk szakszervezeteinek tevékenységét — mondotta — és hozzá akartunk segíteni a magyar munkásokat ahhoz, hogy megismerjék Jugoszlávia társadalmi rendszerét és ezen belül a szakszervezetek szocializmust építő tevékenységét.

Danic Vlado elvtárs, a küldöttség tagja elmondta, hogy tapasztalata szerint országunkban a szakszervezetek nem eléggé törekszenek politikai nevelőmunkára, bár úgy látja, hogy jelenleg Magyarországon a szakszervezetek tekintély-megerősítésének stádiumában vannak. A kérdés azon fordul meg — mondotta —, hogy milyen a párt-szervezetek és a szakszervezetek viszonya, együttműködése.

Érdekes figyelmet érdemlő mondatokat tartalmazott Szedlak Matija elvtárs nyilatkozata, amelynek lényegét az képezte, hogy

a magyar munkások látják és számon tartják az elkövetett hibákat, de szerinte a szükségesnél több beszélnék ezekről és ez megzavarja látókörüket, s esetenként azt a veszélyt is magában hordja, hogy eltereli a figyelmet a legfontosabb tennivalókról.

A küldöttség tagjai valamennyien hangzottak, hogy

az üzemekben tett látogatásuk során szabadon érintkeztek Megyei Tanácsa vendégeként néhány napot hazánkban, Szegeden töltött a Szubotica Szakszervezeti Tanács négytagú delegációja és tanulmányozta a magyar szakszervezeti életet, az üzemek szociális körülményeit és a szakszervezetek politikai munkáját. Mielőtt a küldöttség visszautazott, tagjai nyilatkoztak lapunk munkatársának magyarországi tapasztalataikról és a Szakszervezetek Megyei Tanácsával egyetértésben rögzítették a két szakszervezeti fórum kapcsolatának kiszélesítésére vonatkozó, közösen összeállított tervezetet.

Mint említettük, a Szakszervezetek Megyei Tanácsa és a szubotica szakszervezeti küldöttség kidolgozta a jövőbeni együttműködésre vonatkozó tervezetet, amelynek lényegét a munkás-önigazgatás és a szakszervezeti szervek viszonyának tanulmányozása, a szakszervezetek pártirányításának eszméi és szervezeti megvalósításának vizsgálata, a közös tájékoztatás és a munkamódszerek kölcsönös kicserélése képezi.

Részleteiben igen gazdag és sokoldalú ez a program.

Tartalmazza a többi között a két nép kultúrájának megismerését szolgáló történelmi, társadalmi és művészeti kiadványok kölcsönös kicserélését, fényképiállítások megrendezését, előadók kölcsönös rendelkezésre bocsátását, valamint a sport- és kulturális kapcsolatok tervezett megrendezésén túl a két szakszervezeti fórum tagjainak rendszeres találkozási pontját.

Szerepel a tervek között a gyermeküdvözlésnek egy új formája is, miszerint egyrészt a Nógrád megyei Százok községben, másrészt a palicsi gyermeküdvözlésben kölcsönösen üdvözlőnek már 1958-ban 30-30 gyermeket.

A jelentősebb szakszervezeti eseményekre és a munkásmozgalmi évfordulókra, továbbá a nemzeti ünnepekre kisebb delegációt hívnának meg mindkét részről. Ezeket a küldöttesereket úgy szándékoznak megoldani, hogy a valutáris nehézségeket elkerüljék.

ANGLIÁT PUSZTITJA A TENGER

Az angol szigetországnak nagy gondja, hogy meredek partjait állandóan mossa a tenger és az alámosások következtében egyik földomlás a másikat éri. A hullámok rombolása következtében Anglia minden szögében akkora területet kisebbedik, mint amekkora London grófsága. A leg-többet a yorkshirei grófság szenved, itt már tucatnyi falu tűnt el a föld színéről. Így például Ravenspur városa, amelyet még a rómaiak alapítottak és I. Edward király alatt jelentős kikötő volt, a XVI. század közepe táján számos templomával és műemlékével együtt végképp eltűnt a tengerben. Ugyanez a sors ért tizenöt másik községet is, amelyek az 1786-ban megjelent térképen még rajta vannak. Dunwich városát híres kastélyával, 52 templomával, védőfalával és bronzkapuival együtt 1877-ben nagy szökőhullám öntötte el és három évvel később a város utolsó maradványait is elsodorta a tenger. Anglia nyugati partjain az utolsó évtizedekben is voltak nagyobb partomlások. Nem egy olyan falu van, amely pár száz évvel ezelőtt több mérföld távolságban volt a tengerrel, most pedig a tengerparton áll, mert időközben nagy földdarabokat mosott el mellőle a víz.

A kultúrkapcsolatok elmélyítése érdekében 1958-ban egy alkalommal szakszervezeti kultúregyüttesek cseréjére kerül sor Szeged és Szubotica között. Hasonló tervük van ugyancsak 1958-ra a sportkapcsolatok terén is.

A jugoszláv szakszervezeti delegáció magyarországi látogatása, a Szakszervezetek Megyei Tanácsával folytatott eszmecsereje és az ebből eredő megállapodás konkrét bizonyítéka annak, hogy a jugoszláv és magyar nép barátságban és egymást támogatva akar előrehaladni a szocializmus építésében.

A SZEGEDI Általános iskolák VIII. osztályos tanulói a politikatudományi képzés keretében két előadást hallgattak az egyetemi Béké-épület nagy előadótermében. A nyolcadikosok kémiai órán vettek részt, s a levegőről s annak összetételéről hallgattak előadást. A Kísérleti Fizikai Intézet munkatársai bemutatták a jövőbeni egyetemi hallgatóknak a folyékony levegő előállítását, s annak tulajdonságaival kapcsolatos kísérletet. Az általános iskolásoknak Makai Lajos adjunktus tartott előadást, amelyet mindvégig élénk figyelemmel kísérték az utolsó éves kisiskolások.

Ásotthalom a fejlődés útján

olvasóink előtt a »Dél-magyarország«-nak az az akciója, amely az egykori Várostantya és Átokháza, a mai Ásotthalom dolgozó népének további szociális és kulturális felemelkedése érdekében indult meg. Mint arról részben beszámoltunk, már eddig is jelentős sikereket hoztak ki. Ezt bizonyítja Sági János helyi vb-elnöknek arra irányuló kérése, hogy adjunk további segítséget a cikkeink nyomán megindult mozgalom tanácsai törekvéseinek megoldásához.

Egyik fontos teendő ezen a téren a múlt bürokratikus örökségének maradéktalan felszámolása az államigazgatás egész területén, amire nézve a forradalmi munkáspártot kormány határozott programot dolgozott ki; a Közalkalmazottak Szakszervezete pedig állandóan sürgeti az e munkaterületen dolgozó szakmai továbbképzésének fontosságát. Akkor nem történe meg többé, ami legutóbb is előfordult, hogy a tanács által megszavazott szociális otthon létesítésére vonatkozó akta megakadt az igazgatás útjának valamelyik eddig ismeretlen szakaszán. Ezzel pedig megakadt az otthon berendezése. Ez adott esetben úgy véljük azért történt meg, mert a honvédség — nagyon helyesen — azzal adta át az otthon céljainak megfelelő épületet, hogy: »ha« arra netalán valamikor elkerülhet-

Foltényi Tibor:

Trány: A VILÁGÜR I...

»Néhány hónapon belül útnak indítjuk az első műszeres rakétát a Holdba...« — ez a páratlan érdekes nyilatkozat hangzott el nemrégiben a barcelonai nemzetközi űrhajózási kongresszuson. A nagy feltűnést keltő bejelentést Leonyd Szedov szovjet tudós, a mesterséges hold tervezője tette. A rádióirányítású, televízióval felszerelt holdrakétát később embert szállító űrhajók is követhetik és közeljövő ígérete a Mars

és más bolygók felé induló rakéta is. A világ valamennyi nemzetének szakemberei egyetértéssel abban, hogy a mi nemzedékünk feladata lett a világűr-hajózás megvalósítása.

Mi vár az emberre a réjtélyes idegen égitesteken és miképpen juthatunk el oda? — ezekre a kérdésekre válaszol most kezdődő cikksorozatunk a legújabb tudományos megállapítások alapján.

I. Élet a Földön kívül!

A középkorban még minden egyszerűnek látszott.

»A Föld lapos, mint az asztal, az ég hatalmas büraként borul föléje. A csillagok apró ablakocskák az égen, rajtuk keresztül az angyalok tekintenek le ránk. A Nap és a Hold csupán azért vándorolnak az égbolt alatt, hogy legyen, ami nappal melegít, éjjel világít...« Így képzelte el a világot a régi ember.

Lassan azonban egyre többen akadtak, akik felújították és tovább fejlesztették az egykori pogány tudósok elfelejtett vakmerő tanait. Kopernikus szembeszállt az egyház hivatalos tanításával és zseniális okfejtéssel bebizonyította, hogy nem a Föld a világ közepe. A Föld csupán szerény bolygó, amely több kihűlt felületű bolygótársával a világot, melegítő és ételet adó Nap körül kering. Galilei megalkotta az első távcsövet és később kiderült, hogy a Nap sem valamilyen különleges égitest. Napunk csupán egyszerű csillagocskák, amilyen még számtalan látható az égbolton. A sok millió távoli csillag tulajdonképpen szintén Nap, csupán a nagy távolság miatt látszik gyengének a fény. És körülül a sok millió csillag körül sok millió, földhöz hasonló bolygó keringhet.

Ez a legújabb felfedezés döntő csapást mért arra az idealista elképzelésre, hogy a világűrben van a mi naprendszerünk az egyetlen, a »kiválasztott«. A tudósok rádöbbentek, hogy a helytelenül »világ«-nak nevezett Földünk tulajdonképpen jelentéktelen apró porszem az égitestek tengerében. Ezeknek az égitesteknek összességét csillagrendszernek nevezték el. Ek-kor újabb meglepetés követ-

kezett. A legmodernebb csillagászati látcsövek segítségével kiderítették, hogy számtalan távoli csillag, amelyet egyszerű csillagnak hittünk, tulajdonképpen újabb sok millió csillag halmaza, újabb egész csillagrendszer, csupán a szédítően nagy távolság miatt látszott egyetlen fénylő pontnak. És ilyen távoli csillagrendszer százezermillió-számra akad a világűrben...

Hasonló meglepetést eredményre vezettek a távolságok lemérésére irányuló számítások. Naprendszerünk a Napon kívül kilenc nagyobb bolygóból és sok kisebb bolygóból áll. Ezeknek egymástól való távolsága a kilométerek millióival még könnyebben kifejezhető: például a Nap 149 millió kilométernyire van tőlünk.

A távoli csillagok távolságának meghatározásánál viszont már zavaróan magas kilométerszámokhoz jutunk, ezért itt a »fényév« lett a mértékegység. A fény elképzelhetetlen gyorsasággal száguld: másodpercenként 300 000 kilométert tesz meg, egy fényév tehát közel tízbillió kilométer távolságot jelent. A hozzánk legközelebbi csillag mégis 4,2 fényévnire van tőlünk. Kiderült az is, hogy akadnak olyan csillagok, amelyek sok millió fényévnire vannak.

Az ember megtanulta, hogy mi a végtelen és megtanulta azt is, hogy a végtelen lemérhetetlen. Ez azonban még inkább arra sarkallta, hogy ezt a végtelen világot megismerje és ha lehet, a Földről eljusson más bolygókig. Fokozta ezt a vágyat az a felismerés, hogy a végtelen világ-

mindenségben nem csupán egyedül a földön lehetséges élet. Lehet az is, hogy az emberhez hasonló értelmes lények élnek az idegen bolygókön.

A tudomány fejlettsége erre vonatkozólag most már figyelemreméltó választ ad. Bebizonyította a világűrben való létezését; a többi bolygók is a Földhöz hasonló anyagból állanak. A »teremtés« bibliai legendájával szemben a materialista tudomány leszögezi, hogy az élet az anyagi világ egyik jelensége. A földi élet keletkezéséhez bizonyos feltételek voltak szükségesek, mint amilyen a megfelelő hőmérséklet, víz, levegő stb. Hasonló feltételek naprendszerünk más, közeli bolygói is megtalálhatók, elsősorban a Marson és Vénuszon. Tehát itt is kell valamiféle életnek lennie. Ha ezekre a bolygókra majd eljut az ember, számolhat az azal, hogy élőlényekkel találkozhat. Természetesen tudománytalan feltételezés volna mindjárt emberhez hasonló »marslakók« létezését és hasonló fantasztikus elképzeléseket bizonyosságnak venni. Amny azonban kétségtelen, hogy bizonyos növényzet, rovarok, alacsonyabbrendű lények létezése valószínűnek látszik.

Ha azonban az bizonyosodna be, hogy a Mars, a Vénusz és a naprendszerünk többi bolygója élet nélküli, ez sem jelenti azt, hogy a világűrben egyedül a Földön van élet. Hiszen a távoli idegen napok milliói körül ismét számtalan, Földhöz hasonló bolygó kering. Ezeknek szintén

keletkezhetett élet

és esetleg élhetnek olyan lények is, amelyek az ember fejlettségi fokát is túlhaladják. Minderről azonban a jelen pillanatban még semmit sem tudunk. Ez a csillagvilág olyan messze van tőlünk, hogy a jelenlegi technikai eszközökkel lehetetlen közelebbi adatokat szerezni róla; Naprendszerünk kilenc, aránylag közeli bolygójáról ugyan már meglehetősen sok mindent tudunk, űrhajóval való megközelítésük elképzelhető, azonban a távoli csillagok és bolygók egyelőre elérhetetlennek tűnnek.

Az viszont kétségtelen, hogy századunkban az álmok világából valóssággá érett a Föld elhagyásának gondolata. Az ábrándozó frók után most már tudósok, mérnökök, szakemberek foglalkoznak ezzel a problémával. És ez a probléma elméletileg már megoldottnak tekinthető. A szovjet mesterséges holdat szállító rakéta óránkénti 28 000 kilométeres sebességet ért el és a »szputnyik«-kal együtt a kilométerek millióit száguldotta be a Föld körül. Ezt a sebességet aránylag csak csekély mértékben kell növelni és akkor

a felrepített rakéta

kiszabadulhat a Föld vonzóerejéből és megkezdheti útját a világűrben, más égitestek felé.

Az első »célpont« természetesen a Hold lesz, amely aránylag igen közel van hozzánk. A szovjet tudósok olyan holdrakétát terveztek, amely ezt az utat néhány nap alatt megteszi.

Mindennek megvalósításához, a technikai eszközök megalkotásához tekintetbe kell venni a Hold sávját. Az emberiség első követére ugyanis furcsa érdekes-ségek várnak a Holdon.

(Folytatjuk)

lenül szükség lenne, úgy vizsgálja kell adni részükre.

A kíváncsi szakmai továbbképzés és bürokráciamentesség esetén ezen senki sem akadna meg. Az ásotthalmi fejlődés sikerét érzékelteti az a nyilatkozat is, amit a gátsori KISZ-titkár tett cikkírónk előtt a szervezet és az érdekeltek dolgozók nevében. Megköszönte a lap segítségével kivívott külterületi orvosi rendelő létesítését és azt, hogy cikkünk nyomán rendszeres villamosközlekedést kapott Szeged-Átrakó állomás.

A Hazafias Népfrent bizottsága is felfigyelt a fejleményekre és elhatározta, hogy teljes erejével csatlakozik a Dél-magyarország akciójához. Különösen fontos a halasztás nélküli iskolától az állami pincészet gátsori mintagazdaságáig terjedő, már félig felépített vasútvonal szakaszának azonnali üzemeltetése. Enélkül a dolgozók csak nagy nehézségek árán tudnak eljutni munkahelyükre, nincs kapcsolatuk a várossal és maga a nagy kiterjedésű célgazdaság sem bírja csökkenteni természetesen önköltségeit, ami vitathatatlanul fontos népgazdasági érdek.

Igymost már az együttesen folytatott akció kedvező befejezését azért is joggal várják Ásotthalmon, mert ismeretesség vált a dolgozók előtt Csintalan Istvánnak, a MÁV szegedi igazgatósága helyettes vezetőjének a cikkírónk előtt hangoztatott véleménye,

hogy a MÁV velünk teljesen egyetért ebben a kérdésben. Megítélése szerint — miután nem új vasútvonal építéséről van szó, hanem csupán egy gazdasági vasútpálya meg hosszabbításáról — a megoldás nem okozhat különösebb nehézséget, mert mint ilyen, nincs köve minisztertanácsi engedélyhez. És ha számítási- b vesszük a KISZ, a nagy kiterjedésű állami pincészeti gazdaság, valamint az érdekelt lakosság részéről felajánlott társadalmi munkát, akkor a MÁV kész a további feladatok megoldására.

A gátsori dolgozók bizakodóak s remélik, hogy végre megszabadulnak a múlt rendszertől rájuk maradt átoktól — a közlekedés hiányának gondjaitól.

(6. f.)

HA NAPOLEON TELEFONÁLHATOTT VOLNA...

Százharminchat éves késéssel most kapcsolják be Szent Flóra-szigetét a világ telefonhálózatába. Az angol posta közölte, hogy hajnali fél 5 és délután 5 óra között három fontért három percig lehet beszélni a szigettel. A számozott Napoleonnak bizonyára nem lett volna elég a háromperces beszélgetés, de mindenesetre izgatottan vetette volna magát a készülékre, ha az megszólal és ma nem olvasnánk naplójában ilyeneket: „Kedd: unalom, unalom! Szerda: unalom... Vasárnap: elviselhetetlen unalom... megfulladok az unalomtól”. Ha talán csak néhány szót váltott volna Párizsban, a történelem másképp alakult volna!